

**UCHWAŁA Nr XIII/136/2015
RADY MIEJSKIEJ W ŻNINIE**

z dnia 25 listopada 2015 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 - 2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.¹⁾) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 - 2018 w treści stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żnina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku.

¹⁾Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz. U. z 2015 r., poz. 1199.

**Załącznik
do Uchwały Nr XIII/136/2015
Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 25 listopada 2015 r.**

***GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2016 - 2018***

Spis treści:

- I. Wprowadzenie
- II. Podstawy prawne programu
- III. Diagnoza rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Żnin
- IV. Analiza SWOT
- V. Misja
- VI. Cele główne, szczegółowe i zadania programu
- VII. Realizacja programu
- VIII. Rezultaty
- IX. Źródła finansowania
- X. System monitoringu.
- XI. Kontrola realizacji programu.

I. Wprowadzenie

Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem, w którym dziecko wzrasta. To ona wdraża mu wiedzę o świecie i znaczeniu zjawisk z którymi się spotyka oraz przekazuje mu normy postępowania i system wartości.

W współczesnych warunkach społeczno-ekonomicznych rodzina podlega daleko idącym przekształceniom. Zmieniają się jej podstawy ekonomiczno-społeczne, struktura wewnętrzna i funkcje oraz treść życia rodzinnego. Życie współczesnej rodziny zdeterminowane jest w znacznym stopniu tymi przemianami. Wywierają one wpływ na organizowanie procesu wychowania w rodzinie. Przystosowanie się rodzin do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej jest trudne. Wzrasta znaczenie czynników różnicujących warunki bytu rodzin: problem mieszkaniowy, bezrobocie, zakres dostępności usług, brak odczuwalnej poprawy poziomu życia wielu rodzin i w związku z tym obniżenie poziomu poczucia bezpieczeństwa. Część rodzin boryka się z trudnościami w dostosowaniu do życia w nowych warunkach, ograniczając swoje potrzeby. Osłabieniu ulegają czynniki integrujące rodzinę jako grupę społeczną. Wynika to ze wzrostu konfliktowości będącej następstwem trudnych warunków ekonomicznych, jak również z migracji, niepewności jutra i innych czynników. Konsekwencją tego jest między innymi spadkowa tendencja do zawierania małżeństw oraz urodzeń dzieci.

Bezrobocie należy do głównych przyczyn trudnej sytuacji materialnej rodzin. Ono w szczególności stanowi przyczynę pogłębiania się różnic społeczno – ekonomicznych. Rodziny wielodzietne i bezrobotne, jak i inne z obszaru niskich dochodów, często charakteryzują się niskim poziomem wykształcenia ich dorosłych członków, co pociąga za sobą większe niż u osób lepiej wykształconych problemy z aktywnością zawodową i społeczną. Podobne problemy mogą być udziałem również dzieci z tych rodzin ze względu na ich niższą pozycję społeczną. Znaczna część rodzin jest pozbawiona możliwości zaspokojenia tak elementarnej potrzeby, jaką jest posiadanie mieszkania. Wywołuje to szereg negatywnych społecznie zjawisk, jak np. przeludnienie mieszkań, wspólne zamieszkiwanie odrębnych gospodarstw domowych, co rodzi konflikty i napięcia. Brak mieszkań ogranicza też mobilność przestrzenną ludności i utrudnia likwidację bezrobocia. Przyczyną złej sytuacji mieszkaniowej jest relatywnie niski poziom dochodów przeważającej części rodzin w stosunku do wysokich cen mieszkań oraz kosztów ich utrzymania. Dotychczasowe rozwiązania na rzecz rodzin funkcjonują w formie różnorodnych świadczeń o charakterze socjalnym, co w powiązaniu z nadmiernie rozbudowanym zakresem zniżek i ulg w systemie podatkowym stwarza wrażenie szerokiej oferty pomocy skierowanej do rodziny. Zniżki i ulgi obowiązujące w systemie podatkowym tę rolę spełniają, lecz faktycznie korzystają z nich w większej mierze rodziny lepiej sytuowane,

które mogą sobie pozwolić na poniesienie określonych wydatków na inne niż podstawowe dobra.

Zaspakajanie przez rodzinę potrzeb dziecka, niezbędnych dla jego rozwoju, wiąże się nierozzerwalnie z pełnieniem przez nią funkcji zarówno tych podstawowych, jak i pochodnych, drugorzędnych. Rodzina stanowi pierwszą grupę społeczną, która najsilniej oddziałuje na kształtowanie się osobowości i zachowań jednostki. To właśnie rodzice są osobami, z którymi dziecko identyfikuje się bardzo silnie, co spowodowane jest przypisaną i rzeczywiście pełnioną przez nich rolą oraz zadaniami w życiu dziecka. Są najbliższymi mu osobami, w sensie biologicznym, fizycznym i psychicznym. Zatem rodzina stanowi podwalinę i najistotniejszy fundament w kształtowaniu w jednostce poczucia bezpieczeństwa, miłości, przynależności oraz spełnienia i samorealizacji. Rodzina staje się dysfunkcyjną wtedy, gdy z różnych przyczyn nie realizuje podstawowych funkcji, nie potrafi zaspokoić wszystkich potrzeb dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby bezpieczeństwa czy też potrzeb emocjonalno-uczuciowych niezbędnych dla prawidłowego rozwoju i funkcjonowania człowieka. Przyczyną dysfunkcyjności rodziny są najczęściej zjawiska patologii społecznej i dewiacji, to jest: przestępczość, alkoholizm, narkomania, zachowania autodestruktywne, zaburzenia seksualne i psychiczne, obłożna choroba fizyczna, kalectwo albo również rozbicie rodziny, konkubinat, złe pożycie rodziców, przemoc w rodzinie i inne.

Dysfunkcyjność rodziny może dotyczyć różnego zakresu realizowanych zadań. Może to być:

1) Dysfunkcja całkowita oznaczająca, że w rodzinie występują kompletne niepowodzenia w realizacji zadań rodziny i muszą ją w tym zastąpić wyspecjalizowane rodziny np. rodziny zastępcze, adopcyjne lub instytucje np. domy dziecka.

2) Dysfunkcja częściowa oznacza, że rodzina nie potrafi realizować prawidłowo pewnych jej zadań i podstawowych funkcji. Ten rodzaj dysfunkcji może obejmować: niepowodzenia w realizacji zadań wychowawczych i socjalizacyjnych.

Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników instytucji, którzy mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o przygotowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Organizując różnorakie wsparcie dla rodziny dysfunkcyjnej, należy konsekwentnie i stanowczo realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczo-wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Wsparcie dla rodziny powinno być udzielane tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcje i przeciwdziałać dysfunkcyjności całkowitej rodziny.

Miasto Żnin stanowi centrum edukacji, kultury i sportu. W mieście zlokalizowane jest szkolnictwo ponadgimnazjalne i doksztalcanie osób dorosłych. Na terenie Gminy Żnin funkcjonuje rozbudowana sieć gimnazjów, szkół podstawowych i przedszkoli, zarówno o charakterze publicznym, jak też niepublicznym. Dobrze wyposażona baza sportowa oraz prężnie działające ośrodki kultury tworzą możliwość rozwoju zainteresowań oraz udziału w różnorodnych imprezach kulturalnych i sportowych mieszkańców Gminy. Ponadto w gminie Żnin działa rozbudowany system pomocy społecznej, w tym instytucje, placówki i programy wspierające osoby bezrobotne, starsze, niepełnosprawne, bezdomne, rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, czy też osoby wykluczone bądź zagrożone marginalizacją społeczną.

Uchwałą Nr XIV/122/2011 Rady Miejskiej w Żninie z dnia 22 grudnia 2011r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żninie, wyznaczono tutejszy Ośrodek jako podmiot właściwy do realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczący wspierania rodziny.

Zadania związane z udzielaniem pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych realizuje Dział Pomocy Środowiskowej tutejszego Ośrodka oraz samodzielne stanowisko asystenta rodziny. Zgodnie z zarządzeniem Nr 17/2012 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żninie z dnia 3 grudnia 2012 roku wprowadzono do pracy z rodzinom procedury postępowania pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny w przypadku rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie określiła zadania samorządu gminnego ,które dotyczą pracy z rodziną biologiczną dziecka m.in. poprzez opracowywanie i realizację 3-letnich gminnych programów wsparcia rodziny. Pierwszy Gminny program wspierania rodziny na lata 2013 – 2015 w Gminie Żnin przyjęty został uchwałą Nr XXVI/343/2013 Rady Miejskiej w Żninie z dnia 21 czerwca 2013r. Zadaniem Gminy Żnin jest wspieranie rodziny naturalnej już na etapie pojawiania się pierwszych sygnałów o występujących problemach w rodzinie. System wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych powinien być priorytetowo skierowany na profilaktykę i na pracę z rodziną biologiczną. Umieszczenie dziecka poza rodziną biologiczną ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form jej wsparcia.

Przystępując do opracowania Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2016 – 2018 przyjęto kontynuację celów i działań z Programu na lata 2013 – 2015. Podstawowym założeniem Programu jest utworzenie zintegrowanego, spójnego systemu wsparcia rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania ról rodzicielskich, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

II. Podstawy prawne programu

Działania w zakresie wsparcia rodziny, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie podejmowane są i realizowane na podstawie następujących przepisów:

1. Ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1515)
2. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015r. poz.332).
3. Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015r.poz. 163 z późn. zm..).
4. Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.z 2015 r., poz. 1390).
5. Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r., poz. 1286).
6. Ustawa z dnia 25 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (DZ.U.z 2014r. poz. 1118).
7. Ustawy z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U z 2015r., poz.583).

III. Diagnoza rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Żnin

1.Mieszkańcy Gmin Żnin.

Zgodnie z danymi uzyskanymi z Wydziału Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w Żninie na dzień 31 grudzień 2014 roku Gmina Żnin liczyła 24324 mieszkańców.

Tabela nr 1 Dane o sytuacji demograficznej w Gminie Żnin na dzień 31.12.2014r.

Wyszczególnienie	Mieszkańcy Gminy	Wiek 0-17 lat	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
Ogółem	24324	4542	15289	4493
Miasto	14034	2183	8948	2903
Wieś	10290	2359	6341	1590
Kobiety w tym :	12461	2228	7208	3025
Miasto	7336	1067	4290	1979
Wieś	5125	1161	2918	1046
Mężczyźni w tym:	11863	2314	8081	1468
Miasto	6698	1116	4658	924
Wieś	5165	1198	3423	544

Źródło: opracowanie własne MOPS Żnin na podstawie danych UM Żnin.

Z danych zawartych w tabeli wynika, że ludność w wieku produkcyjnym stanowi 62,8% ogólnej liczby ludności, w tym zamieszkałych na wsi 41,5 % ogółu ludności w wieku produkcyjnym. Liczba kobiet w wieku produkcyjnym stanowi 47,1% osób zaklasyfikowanych do tej grupy ekonomicznej, w tym na wsi 40,5 %. Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 18,7%, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym 18,5 %. Należy zauważyć, że liczba ludności w wieku poprodukcyjnym oraz przedprodukcyjnym jest zbliżona, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa.

2. Charakterystyka osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie Żnin.

Tabela nr 2 Liczba osób objętych pomocą społeczną z podziałem na obszar miejski i wiejski i płeć na przestrzeni lat 2012 – 2014

Osoby korzystające z pomocy społecznej z podziałem na płeć	2012 rok		2013 rok		2014 rok	
	Ogółem	Wieś	Ogółem	Wieś	Ogółem	Wieś
Liczba osób objętych pomocą	3759	1791	3729	1640	3590	1605
Kobiet	1972	923	1903	830	1891	869
Mężczyzn	1787	868	1826	810	1699	736

Źródło: opracowanie własne MOPS Żnin na podstawie danych POMOST.

Z przedstawionych danych wynika, że ludność z obszaru miejskiego stanowi w 2012 roku – 52%, 2013 – 56% a w 2014 – 55% ogólnej liczby ludności korzystającej z pomocy społecznej, w tym kobiet z obszaru miejskiego w 2012 roku 53%, 2013 – 56% a 2014 – 54% do ogółu kobiet korzystających z pomocy społecznej.

Tabela nr 3 Główne problemy społeczne na terenie gminy Żnin z podziałem na obszar wiejski i miasto oraz trend rozwojowy zjawiska na przestrzeni lat 2012 – 2014.

Główne problemy społeczne	2012 rok		2013 rok		2014 rok	
	Ogółem	Wieś	Ogółem	Wieś	Ogółem	Wieś
Bezrobocie	2529	1158	2570	1179	2443	1083
Niepełnosprawność	847	354	968	416	951	407
Długotrwała choroba	877	372	973	374	1002	420
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	495	272	659	366	695	341
Alkoholizm	198	91	197	102	215	105
Bezdomność	26	10	46	10	30	10
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	22	8	26	14	33	15
Przemoc w rodzinie	74	23	75	26	104	37

Źródło: opracowanie własne MOPS (osoby korzystające z pomocy społecznej mogą być wyszczególnione w kilku pozycjach tabeli)

W gminie Żnin występuje wiele niekorzystnych zjawisk powodujących konieczność udzielenia wsparcia socjalnego. Najczęstszymi powodami udzielania pomocy w gminie poza ubóstwem jest bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność czy problemy opiekuńczo-wychowawcze w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Bezrobocie:

Na przestrzeni lat 2012 – 2014 w Gminie Żnin dominującym powodem sięgania po pomoc społeczną było bezrobocie. W 2012 roku na 3759 osób korzystających z pomocy społecznej 67 % to osoby, dla których powód sięgania po pomoc społeczną było bezrobocie, z tego 54% osób zamieszkujących teren miasta, a 46% teren wsi.

W 2013 roku na 3729 osób korzystających z pomocy społecznej z przesłanki bezrobocia korzystało 69% osób, z tego 54% z terenu miasta i 46% z terenu wsi. Natomiast w 2014 roku na 3590 osób korzystających z pomocy społecznej to 68% osób z przesłanką bezrobocia, z tego 56% z terenu miasta i 44% z terenu wsi.

Porównując rok 2013 z rokiem 2014 można zauważyć spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia o 5% , co odzwierciedla również spadek w ogólnej liczbie osób korzystających z pomocy o 4%.

Długotrwała choroba i niepełnosprawność:

Drugim i trzecim powodem sięgania po pomoc społeczną jest długotrwała choroba i niepełnosprawność. Często te dwie przesłanki dotyczą tych samych osób korzystających ze wsparcia tutejszego Ośrodka.

W 2012 roku na 3759 osób korzystających z pomocy społecznej 23% stanowiły osoby długotrwale chore, z tego 58% osób zamieszkiwało miasto, a 42% wieś.

Natomiast 22% osób korzystających z pomocy społecznej stanowiły osoby niepełnosprawne, z tego 58% z terenu miasta i 42% z terenu wsi.

W 2013 roku na 3729 osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby korzystało 26%, z tego 62% osób zamieszkujących w mieście i 38% zamieszkujących na wsi. Natomiast 26% osób korzystających z pomocy społecznej stanowiły osoby niepełnosprawne, z tego 57% z terenu miasta i 43% z terenu wsi.

W 2014 roku na 3590 osób korzystających z pomocy społecznej 28% stanowiły osoby długotrwale chore, z tego 58% z terenu miasta i 42% z terenu wsi. Natomiast 26% osób korzystających z pomocy społecznej stanowiły osoby niepełnosprawne, z tego 57% z terenu miasta i 43% z terenu wsi.

Porównując lata 2012 – 2014 można zauważyć wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej z przesłanki długotrwałej choroby o 12%. Natomiast korzystanie z przesłanki niepełnosprawności w roku 2013 w stosunku do 2012 nastąpił wzrost o 14% i nieznacznym spadkiem w 2014r.

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego:

Kolejnym istotnym powodem korzystania z pomocy społecznej jest bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W 2012 roku na 3759 osób korzystających z pomocy społecznej 13% stanowią osoby z powodu problemów opiekuńczo – wychowawczych..., z tego 45% osób zamieszkujących teren miasta i 55% teren wsi.

W 2013 roku na 3729 osób korzystających z pomocy społecznej 17% stanowią osoby z powodu problemów opiekuńczo – wychowawczych..., z tego 45% osób zamieszkujących teren miasta i 55% teren wsi.

W 2014 roku na 3590 osób korzystających z pomocy społecznej 19% stanowią osoby z powodu problemów opiekuńczo – wychowawczych..., z tego 51% osób zamieszkujących teren miasta i 49% teren wsi.

Porównując lata 2012 – 2014 można zauważyć znaczny wzrost w populacji klientów z powodu przesłanki problemów opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, który wynosi 40%. Od 2014 roku problem dominuje na terenie miejskim i wynika z przemieszczania się osób ze wsi do miasta.

Korzystanie z pomocy społecznej z innych powodów jak alkoholizm, bezdomność, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego czy przemoc w rodzinie u większości klientów MOPS są powiązane z przesłankami; bezrobociem i problemami opiekuńczo- wychowawczymi i prowadzenia gospodarstwa domowego. Dominujące powody ubiegania się o pomoc w Gminie Żninie nie odbiegają od powodów wykazywanych statystycznie w naszym województwie.

3. Rodziny z problemem niewydolności wychowawczej korzystające z pomocy społecznej.

Rozwój dziecka i jego funkcjonowanie w środowisku lokalnym uzależnione jest od właściwej opieki. Problem niewydolności wychowawczej rodziców ma negatywny wpływ na rozwój dziecka w okresie dzieciństwa i w konsekwencji na późniejsze jego dorosłe życie. Wobec tego jednym z głównych zadań gminy jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych lub w razie konieczności uruchomienie działań mających na celu zapewnienie dziecku stabilnego i bezpiecznego środowiska wychowawczego.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zasygnalizowali, że w 2014 roku na terenie gminy Żnin korzystających z pomocy społecznej z powodu problemu niewydolności wychowawczej było 97 rodzin wychowujących 262 dzieci. Pogłębiający się problem niewydolności wychowawczej w tych rodzinach może doprowadzić do interwencji Sądu Rodzinnego w zakresie ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej.

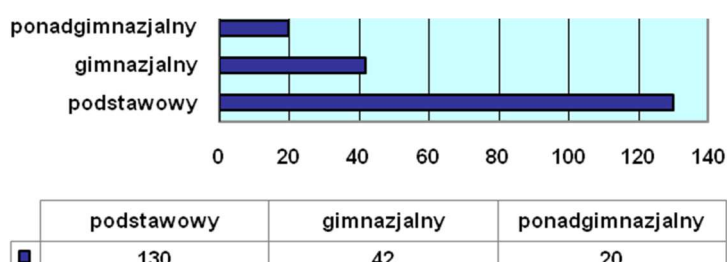
Tabela nr 4 Wiek dzieci wychowywanych w rodzinach z problemem niewydolności wychowawczej.

Wiek dzieci	0-3	4-6	7-10	11-13	14-16	17-18
Liczba dzieci	46	48	63	43	42	20

Źródło: opracowanie własne.

Jak wynika z powyższej tabeli 18% dzieci nie ukończyło jeszcze 3 roku życia, 18% jest w wieku 4 - 6 lat, 24% stanowią osoby w przedziale wiekowym 7 – 10 lat, 16% osoby w wieku 11 – 13 oraz 16% osoby w wieku 14 – 16 lat. 8% dzieci jest w wieku 17 – 18 lat.

Wykres nr 1. Obowiązek szkolny dzieci z rodzin z problemem niewydolności wychowawczej.

Największą grupą są dzieci realizujące obowiązek szkolny w szkołach podstawowych - 40%, kolejną grupą są dzieci nierealizujące jeszcze obowiązku szkolnego – 36%, uczniowie gimnazjum – 16% i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych – 8%. Z grupy dzieci nierealizującej jeszcze obowiązku szkolnego 50% to dzieci w wieku przedszkolny.

Na podstawie analizy sporządzonej przez pracowników socjalnych MOOPS określono powody niewydolności wychowawczej, które zawiera poniższa tabela.

Tabela nr 5 Powody niewydolności wychowawczej

Powody	liczba rodzin
1. Konflikty w rodzinie	47
2. Rodzina niepełna	35
3. Rodzina wielodzietna	38
4. Przemoc – zaniedbanie dzieci	56

5. Brak motywacji do podjęcia pracy	23
6. Problem uzależnień	36
7. Choroba psychiczna	16
8. Brak współpracy z instytucjami (szkoła, sąd, specjaliści, pracownik socjalny itp.	27
9. Inne : niezaradność życiowa, brak miejsc pracy, upośledzenie umysłowe rodziców	54

Źródło: opracowanie własne.

Z opinii pracowników socjalnych głównymi przyczynami niewydolności wychowawczej w rodzinach jest przemoc – zaniechywanie dzieci 21 % ogółu rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, inne np. niezaradność życiowa – 20% oraz konflikty w rodzinie 18% rodzin. Kolejnymi powodami jakie wskazali pracownicy socjalni to wielodzietność - 15%, uzależnienia - 14%, niepełność rodziny – 13%, brak współpracy z instytucjami - 10%, brak motywacji do podjęcia pracy – 9% oraz choroba psychiczna – 6%.

W celu wzmocnienia funkcji i roli rodzin z problemami niewydolności wychowawczej w gminie Żnin, pracownicy socjalni podejmowali i proponowali następujące formy wsparcia

Tabela nr 6 Formy wsparcia udzielane rodzinom niewydolnym wychowawczo

Formy wsparcia	liczba rodzin
1.Specjalistyczne poradnictwo	56
2.Praca socjalna	97
3. Asystentura rodziny	52
4. Aktywizacja zawodowa	37
5. Współpraca z pedagogiem lub psychologiem	36
6. Uczestnictwo w zajęciach w Świetlicach opiekuńczo-wychowawczych	26
7. Monitoring środowiska	31
8.Wniosek do Sądu o wgląd w sytuację rodziny	56
9.Skierowanie do GKRPA	14
10. Pomoc finansowa	83

Źródło: opracowanie własne (w przedstawionej tabeli formy wsparcia mogą być wyszczególnione w kilku pozycjach)

Najczęściej stosowaną formą wsparcia dla rodzin z powodu niewydolności wychowawczej jest praca socjalna szczególnie w godzinach popołudniowych, którą objętych jest 37% rodzin. Kolejnymi podejmowanymi działaniami pracowników socjalnych wobec rodzin z ww. problemem są: specjalistyczne poradnictwo (prawne, psychologiczne i terapeutyczne) – 21%, wniosek o wgląd w sytuację rodziny i dozór kuratorski – 21%, wsparcie asystenta rodziny – 20%, współpraca pracownika socjalnego z pedagogiem i psychologiem – 14%, aktywizacja zawodowa – 14%, monitoring wspólnie z innymi instytucjami (dzielnicowi, kuratorzy, służba zdrowia) – 12%, uczestnictwo dzieci w zajęciach świetlicy opiekuńczo-wychowawczej – 10% oraz skierowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 5%. Utrzymująca się przez dłuższy czas niewydolność wychowawcza rodzin prowadzi do zaniedbywania dziecka oraz naraża go na dalszą demoralizację. Rodziny z problemem opiekuńczo-wychowawczym dzięki podejmowanym działaniom mają szansę na wyjście z kryzysu.

Analizując posiadane dane dotyczące rodzin korzystających z różnych form wsparcia wynika, że w latach 2012 – 2014 liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu problemów opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego ma tendencję wzrostową i obrazuje to poniższa tabela.

Tabela nr 7 Stosunek procentowy rodzin z problemami opiekuńczo –wychowawczymi i prowadzeniu gospodarstwa domowego do ogółu rodzin wychowujących dzieci korzystających z pomocy w latach 2012 – 2014

	2012	2013	2014
Liczba rodzin z dziećmi	605	596	567
Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	131	178	192
% rodzin z problemem opiekuńczo-wychowawczym do ogółu rodzin z dziećmi	22	30	34

Źródło: opracowanie własne.

Tabela nr 8 Dzieci z Gminy Żnin przebywające poza rodziną biologiczną w latach 2012 - 2014 rok

Lata	Liczba dzieci
2012	43
2013	40
2014	39

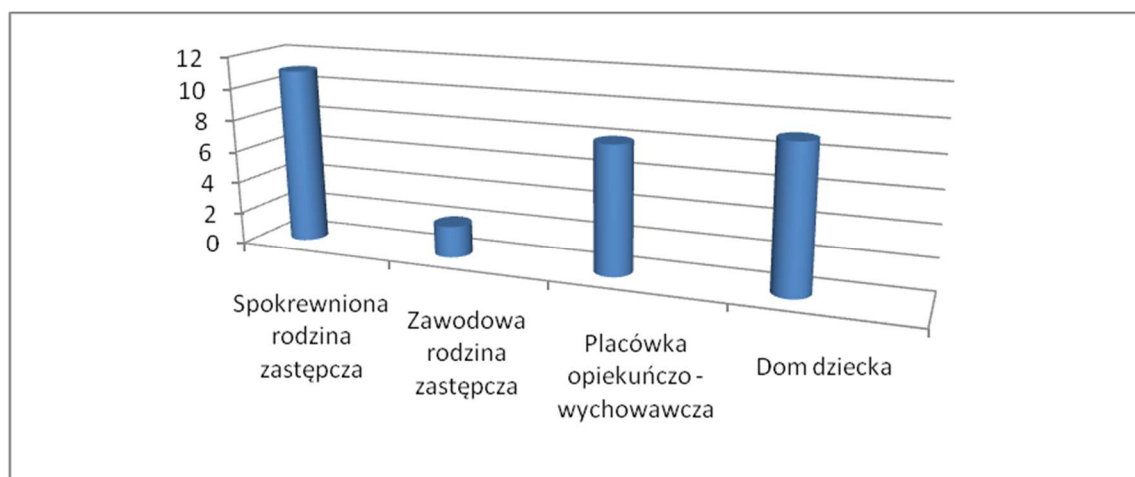
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR Żnin.

Przedstawione dane w tabeli nr 8 wskazują, że liczba dzieci przebywających poza rodziną biologiczną w latach 2012 - 2014 utrzymuje się na porównywalnym poziomie.

Tabela nr 9 Odpłatność gminy uzależniona od czasu pobytu dziecka w pieczy zastępczej w 2014 roku

Czasookres pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Odpłatność gminy.
Pierwszy rok pobytu dziecka - 10% wydatków	17	96	31.792
Drugi rok pobytu dziecka – 30 % wydatków	21	148	103.282
Trzeci rok pobytu dziecka – 50 % wydatków	6	40	39.934
Ogółem	X	284	175.008

Wykres nr 2 Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w 2014r.

Przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej są złożone. Najczęściej są to: przemoc w rodzinie, alkoholizm, brak kompetencji wychowawczych, zaniedbywanie czy demoralizacja. Nierzadko rodzice biologiczni prowadzą nieuporządkowany tryb życia, nie mają stałych dochodów, mają konflikty z prawem, żyją w nieformalnych i niestabilnych związkach. Należy podkreślić, że większość dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej ma rodziców biologicznych, którzy po prostu nie wypełniają należycie rodzicielskich obowiązków narażając

dzieci na zagrożenie zdrowia i życia. Z przedstawionych danych wynika, że wydatki Gminy na powyższe zadanie corocznie będą wzrastały z uwagi na czasookres pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

IV. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Zaangażowanie pracowników jednostek działających na rzecz dziecka i rodziny; ▪ Możliwość korzystania z programów rządowych; ▪ Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych w godzinach popołudniowych; ▪ Zwiększanie liczby asystentów rodziny; ▪ Działalność świetlic opiekuńczo-wychowawczych i świetlic wiejskich; ▪ Samochody służbowe MOPS. ▪ Rozeznane środowisko lokalne m.in. przez pracowników MOPS, sołtysów, policję, kuratorów, pracowników ochrony zdrowia i oświaty; ▪ Interdyscyplinarność podmiotów pracujących statutowo na rzecz rodziny oraz mieszkańców gminy; ▪ Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych; ▪ Szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez szkoły; ▪ Organizacja przez Gminę zimowisk i półkolonii; ▪ Dostępność programów realizowanych przez Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną;	▪ Wysoki poziom bezrobocia; ▪ Wysoki wskaźnik ubóstwa; ▪ Wysokie koszty utrzymania mieszkań; ▪ Wysoka liczba rodzin niepełnych , związki nieformalne – konkubinat; ▪ Brak mieszkań socjalnych; ▪ Brak żłobka; ▪ Wzrost liczby zadań przypisanych ustawowo samorządom gminnym; ▪ Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych; ▪ Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie; ▪ Niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych; ▪ Niewystarczająca współpraca rodziców dzieci z problemami wychowawczymi z instytucjami pracującymi na rzecz rodziny; ▪ Niewystarczająca pomoc psychologiczna oraz brak terapii rodzinnej.

▪ Działalność organizacji pozarządowych działających w mieście i gminie; ▪ Oferty sportowe i baza lokalowa (m.in. kompleks sportowy- MOS, orliki, boiska wiejskie); ▪ Oferta kulturalna instytucji kultury; ▪ Funkcjonowanie na terenie miasta placówek ochrony zdrowia, sądu i prokuratury; ▪ Radio Żnin, Telewizja internetowa;	
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ Kontynuacja programów rządowych wspierających rodziny; ▪ Zwolnienia z podatku w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców; ▪ Podniesione kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych i świadczeń z pomocy społecznej; ▪ Pomoc żywnościowa w ramach programu FEAD; ▪ Wdrożenie Lokalnej Karty Dużej Rodziny; ▪ Wzmocnienie systemu wsparcia specjalistycznego; ▪ Systematyczna popołudniowa praca socjalna z rodziną; ▪ Systematyczny monitoring; ▪ Zwiększenie zatrudniania asystentów rodziny; ▪ Ustanowienie rodzin wspierających; ▪ Rozwój wolontariatu; ▪ Praca zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych; ▪ Stałe doskonalenie i doksztalcanie kadry służb społecznych; ▪ Integracja środowiska lokalnego poprzez działalność LGD; ▪ Edukacja rodziców; ▪ Szeroka oferta pomocowa szkół, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, sołectw; ▪ Realizacja programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia;	▪ Występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, bezrobocie, przemoc w rodzinie, ubóstwo; ▪ Wzrost kosztów utrzymania rodzin; ▪ Zaniechanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców co prowadzi do występowania przemocy w rodzinie; ▪ Zjawisko dziedziczenia biedy i demotywacyjny charakter świadczeń finansowych; ▪ Niewystarczające środki finansowe na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

▪ Giełda zamiany mieszkań komunalnych;	

V. Misja

Wszechstronne wspieranie rodziny z dziećmi z zamiarem wzmocnienia lub odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie sprzyjających ku temu warunków.

VI. Cele główne , szczegółowe i zadania programu

Cel główny programu:

Stworzenie w Gminie Żnin systemu wsparcia, który będzie wspomagał rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu właściwie swojej funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Cele szczegółowe i zadania programu

1. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w dążeniu do reintegracji rodziny.

- Diagnoza i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych,
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny ,
- Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących.

2. Podniesienie kompetencji i umiejętności wychowawczych oraz opiekuńczych rodziców, które umożliwiają wychowywanie się dzieci w rodzinie naturalnej.

- Kształtowanie umiejętności wychowawczych i społecznych u rodziców,
- Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin.

3. Podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

- Reintegracja rodziny naturalnej,
- Koszty zaniechania.

4. Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

- Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom,
- Wspólna realizacja procedur, regulaminów i programów w zakresie postępowania wobec rodzin niewydolnych wychowawczo.

VII. Realizacja programu

Działania	Realizator	Okres realizacji	Wskaźniki
I. Cel szczegółowy: Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w dążeniu do reintegracji rodziny.			

Zadanie 1. Diagnoza i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych			
Praca socjalna polegająca na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, deficytów osobowościowych członków rodziny, zaniedbań względem dzieci oraz ocena funkcjonowania dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym.	MOPS Żnin, placówki oświatowe	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba rodzin poddanych diagnozie
Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w rodzinach przeżywających trudności.	MOPS Żnin	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych
Konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.	MOPS, PIK, PK, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba przeprowadzonych konsultacji według specjalności
Zadanie 2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny			
Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom zgodnie z ustawami o pomocy społecznej, o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o dodatkach mieszkaniowych, o stypendiach szkolnych i KDR.	MOPS, UM Wydział Oświaty, Kultury i Sportu, Fundacja „Dar Serca”, osoby prywatne i organizacje pozarządowe	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba rodzin korzystających z pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, 2, Liczba rodzin korzystających z pomocy zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, 3. Liczba rodzin korzystających z pomocy zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy zgodnie z ustawą o dodatkach mieszkaniowych,

			5. Liczba rodzin korzystających z pomocy zgodnie z ustawą o stypendiach szkolnych, 6. Liczba rodzin korzystających z pomocy zgodnie z ustawą o Karcie Dużej Rodziny.
Stworzenie dzieciom i młodzieży możliwości uczestnictwa w zorganizowanych formach spędzenia czasu wolnego i rozwijanie zainteresowań.	UM, MOPS, Placówki oświatowe, ŻDK, Biblioteka, MOS, LGD, sołectwa, stowarzyszenia na rzecz rozwoju wsi, wolontariusze, osoby prywatne i lokalne media	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1. Roczny kalendarz wydarzeń w Gminie.
Podnoszenie umiejętności osób bezrobotnych z zakresu komunikacji, rozwiązywania konfliktów, kształtowania aktywnych postaw życiowych, w tym zawodowych w ramach indywidualnych i grupowych zajęć w KIS oraz w ramach projektów konkursowych EFS.	MOPS, PUP Żnin, LGD Pałuki wspólna sprawa, organizacje pozarządowe,	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1. Liczba osób aktywizowanych.
Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja modelu rodziny 3 plus.	UM, Jednostki organizacyjne gminy, podmioty niepubliczne	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1. Liczba rodzajów ulg.
Stworzenie możliwości szybszego dostępu do lokali komunalnych.	UM, PGKiM	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1. Liczba rodzin, którym przyznano mieszkanie w wyniku Giełdy zamiany mieszkań, 2. Budowa mieszkań komunalnych.

Zadanie 3. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących

• Prowadzenie pracy socjalnej szczególnie w godzinach popołudniowych w środowiskach z grupy wysokiego ryzyka.	MOPS, KPP, Straż Miejska	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba rodzin objętych pracą socjalną, 2.Liczba rodzin objętych popołudniową pracą socjalną.
• Zapewnienie pomocy rodzinom w formie pracy z asystentem rodziny lub wsparciem rodziny wpierającej i po ich zakończeniu.	MOPS, Sąd Rodzinny	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny, 2.Liczba rodzin wspierających, 3.Liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej, 4.Liczba rodzin objętych monitoringiem.
• Zapewnienie pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawności).	MOPS, Punkt Interwencji Kryzysowych, Punkt Konsultacyjny, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Poradnia Zdrowia Psychicznego, GKRPA, PCPR,	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba osób dorosłych objętych terapią, 2.Liczba dzieci objętych terapią, 3.Liczba porad: psychologicznych, prawnych, rodzinnych, socjalnych, 4.Liczba osób objętych postępowaniem o leczenie odwykowe, 5.Liczba osób objętych wsparciem w programie dla osób stosujących przemoc w rodzinie i programie korekcyjno-edukacyjnym.

Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin.	Zespół Interdyscyplinarny i Grupy Robocze ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba rodzin objętych procedurą NK, 2.Liczba powołanych GR.
Monitorowanie zakazu dystrybucji papierosów, alkoholu, narkotyków, dopalaczy wśród dzieci i młodzieży.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba przeprowadzonych zakupów kontrolowanych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.
II. Cel szczegółowy: Podniesienie kompetencji i umiejętności wychowawczych oraz opiekuńczych rodziców, które umożliwiają wychowywanie się dzieci w rodzinie naturalnej			
<i>Zadanie 1: Kształtowanie umiejętności wychowawczych i społecznych u rodziców</i>			
Realizacja szkoleń, programów, prelekcji i warsztatów mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców.	UM, MOPS, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, GKRPA, Radio Żnin, ITV Żnin	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba zrealizowanych szkoleń, programów, prelekcji i warsztatów

Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.	UM, MOPS, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, GKRPA, Świetlice Opiekuńczo-Wychowawcze, świetlice wiejskie, LGD, ŻDK, MOS, Muzeum, Biblioteka, organizacje pozarządowe, Radio Żnin, ITV Żnin	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba dzieci uczestniczących w zorganizowanych w ramach kalendarza imprez atrakcji sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych. 2.Liczba dzieci uczestniczących w koloniach, półkoloniach, zimowiskach, zajęciach pozalekcyjnych w placówkach oświatowych, 3.Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w kołach zainteresowań i warsztatach prowadzonych przez gminne jednostki kultury i sportu, 4.Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicowych w świetlicach opiekuńczo-wychowawczych i świetlicach wiejskich, 5. Liczba wolontariuszy.
Zadanie 2: Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin			
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczania i niwelowania własnych dysfunkcji np. aktywizacja zawodowa, podjęcie terapii leczenia uzależnień.	MOPS, PIK, PK	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba rodzin przeżywających trudności, 2.Liczba osób korzystających z terapii.
Angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach, warsztatach kształtujących	MOPS, KIS, PUP , organizacje pozarządowe, lokalni przedsiębiorcy	Zadanie realizowane w sposób ciągły	1.Liczba rodzin przeżywających trudności,

umiejętności planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej.		2016-2018	2. Liczba uczestników szkoleń, warsztatów, projektów, 3. Liczba zawartych kontraktów socjalnych, 4. Liczba zawartych porozumień o wykonywanie świadczeń wolontarystycznych.
III. Cel szczegółowy: Podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej			
Zadanie 1: Reintegracja rodziny naturalnej			
Monitorowanie sytuacji rodziny pozbawionej opieki nad dziećmi.	MOPS, GKRPA, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1. Liczba umieszczonych dzieci w pieczy zastępczej.
Interdyscyplinarne działania uwzględniające przyczyny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w tym pomoc: socjalna, specjalistyczne poradnictwo, dostęp do mieszkań komunalnych.	MOPS, instytucje i organizacje działające na rzecz rodziny,	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1. Liczba dzieci powracających do rodziny naturalnej z pieczy zastępczej.
Zadanie 2: Koszty zaniechania			
Współfinansowanie przez gminę pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym w wysokości: -10% kosztów utrzymania w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, -30% kosztów utrzymania w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,	MOPS	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1. Wysokość środków w poszczególnych latach przeznaczonych na pokrycie kosztów pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w pieczy zastępczej

-50% kosztów utrzymania w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.			
IV. Cel szczegółowy: Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny			
<i>Zadanie 1: Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom</i>			
Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie przez udział w warsztatach i szkoleniach. specjalistycznych	MOPS, placówki oświatowe, zawodowa służba kuratorska, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba przeszkolonych pracowników pomagających rodzinie,
Wsparcie poprzez dostęp do superwizji dla pracowników zajmujących się pomaganiem rodzinom mające na celu zapobieganie wypaleniu zawodowemu.	MOPS, RCRS w Toruniu, organizacje pozarządowe	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba pracowników objętych wsparciem superwizji.
<i>Zadanie 2: Wspólna realizacja procedur, regulaminów i programów w zakresie postępowania wobec rodzin niewydolnych wychowawczo</i>			
Prowadzenie działań według procedur poszczególnych grup zawodowych i służb.	Wszystkie podmioty realizujące zadania programu	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.liczba przeprowadzonych działań.
Identyfikacja sygnałów zagrożenia przemocy w rodzinie oraz wczesna identyfikacja przypadków krzywdzenia dzieci.	Wszystkie podmioty realizujące zadania programu	Zadanie realizowane w sposób ciągły 2016-2018	1.Liczba poszkodowanych w zakresie reagowania na sygnały przemocy, 2.Liczba przypadków krzywdzenia dzieci.

VIII. Rezultaty

Zakładane rezultaty realizacji Programu obejmują:

- odzyskanie lub wzrost umiejętności opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach,
- poprawa lub wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,

- stworzenie skutecznego gminnego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

IX. Źródła finansowania

Gminny program realizowany będzie w ramach środków :

- budżetu Gminy Żnin, w tym z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych;
- dotacji programowych w ramach udziału w konkursach ofert;
- funduszy Unii Europejskiej.
- innych źródeł,

X. System monitoringu

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 w Gminie Żnin jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być tworzenie korzystnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodziny w Gminie Żnin oraz poprawy jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny , a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego przeciwstawiania się występującym problemom opiekuńczo-wychowawczym , co zwiększy jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Program ma także wpłynąć na poczucie odpowiedzialności oraz przyczynić się do wykorzystania własnego potencjału rodziny celem rozwiązania problemu czy zażegnania sytuacji kryzysowych w jakich się znalazły. Ważnym elementem powodzenia Programu jest interdyscyplinarność podmiotów działających na rzecz rodziny w Gminie Żnin dlatego należy położyć nacisk na stworzenie skutecznego systemu wsparcia na rzecz dziecka i rodziny.

Wskaźnikami osiągnięcia zamierzonych celów szczegółowych będzie analiza następujących danych:

- 1.Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z określeniem występujących problemów społecznych;
- 2.Ilość rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych objętych wsparciem asystenta rodziny;
- 3.Ilość rodzin korzystających z porad i konsultacji specjalistów;
- 4.Ilość dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych korzystających z gminnych placówek wsparcia dziennego;
- 5.Ilość dzieci przebywających w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej;
- 6.Ilość dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej;
7. Ilość osób uczestniczących w spotkaniach i warsztatach organizowanych dla rodziców i dzieci;
8. Ilość rodzin, które osiągnęły poprawę w funkcjonowaniu, w tym ilość rodzin, które zakończyły pozytywnie współpracę z asystentem;
9. Kwota wydatkowania na zatrudnianie asystenta rodziny ze wskazaniem źródeł finansowania;
10. Kwota wydatkowana na utrzymanie dzieci w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej;
- 11.Kwota wydatkowana na pomoc społeczną skierowaną do rodzin wychowujących dzieci , w formie posiłku w szkole i przedszkolu.
12. Kwota wydatkowana przez Gminę na organizację półkolonii w okresie wakacji letnich,
13. Kwota wydatkowana przez Gminę na stypendia szkolne.

XI. Kontrola realizacji programu

Sprawozdanie z realizacji programu będzie ujęte w sprawozdaniu z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żninie składanym corocznie przez Dyrektora Ośrodka do dnia 31 marca każdego roku.

Uzasadnienie

W styczniu 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta wskazuje konieczność stworzenia systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w sytuacjach kiedy ma ona trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji. Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy do zadań gminy należy opracowanie i realizacja trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny. Natomiast art. 179 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, że programy te uchwalane są przez radę gminy, z uwzględnieniem potrzeb związanych z realizacją zadań w zakresie wspierania rodziny.

Z uwagi na fakt, że Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015 przyjęty Uchwałą Nr XXVI/343/2013 Rady Miejskiej w Żninie z dnia 21 czerwca 2013 roku traci ważność z dniem 1 stycznia 2016 roku uzasadnione jest uchwalenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 - 2018.